

Lokaal arbeidsmarktbeleid verdient nieuwe impuls

Van onze medewerker

In *Het Financieele Dagblad* van 24 januari stond een opmerkelijk bericht over een juist gepubliceerd advies van de Brabantse SER. In dat advies wordt gesteld dat in die provincie in de komende vier jaar 30.000 laagopgeleide werklozen 'redelijk goed' aan een baan te helpen zijn.

Daarbij zou een actieve rol voor gemeenten zijn weggelegd en dus voor lokaal arbeidsmarktbeleid. Dat klinkt als een open deur, maar dat is het niet. Lokaal arbeidsmarktbeleid is in ons land tot nu toe een tamelijk marginaal verschijnsel. Arbeidsmarktbeleid is veelal een sectorale en bovenlokale aangelegenheid. Weliswaar maken gemeenten, samen met het UWV en de CWT's, deel uit

van de zogenoemde SUWI-keten, maar deze richt zich in de regel op re-integratie van werklozen die geen al te grote afstand hebben tot de arbeidsmarkt en uit dien hoofde nog redelijk makkelijk bemiddelbaar zijn. Aanzienlijk minder inspanningen op het vlak van arbeidsbemiddeling en scholing zijn gericht op de mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Dit zijn de moeilijk tot zeer moeilijk bemiddelbare langdurig werklozen, veelal laag opgeleiden, allochtonen, ouderen en vrouwen.

Uit cijfers blijkt dat het in dit geval gaat om ongeveer de helft van het bestand van bijstandsgerechtigden in de gemeenten. Een groot deel van hen is bovendien vrijgesteld van arbeidsverplichtingen. Het is vooral deze groep waarop het lokale arbeidsmarktbeleid zich moet richten en waar tegelijkertijd ook goede kansen liggen in een periode van aantrekkende conjunctuur. Anders gezegd zullen werklozen met

een korte afstand tot de arbeidsmarkt in economisch gunstige tijden makkelijker zonder intensieve begeleiding van de bemiddelingsinstanties en vaker op eigen kracht een nieuwe baan kunnen vinden, waardoor er in beginsel tijd en geld vrijkomt voor de groep moeilijk bemiddelbaren. De kansen voor laagopgeleide werklozen liggen vooral in die sectoren waar sprake is van krapte. Dat zijn de bouw, horeca, zakelijke dienstverlening, zorg, onderwijs en veiligheid.

Gemeenten doen er dus verstandig aan hun beleidsinspanningen op dit terrein voor een deel te verleggen van kansrijke naar kansarme werklozen. Zij hebben daarvoor ook meer dan in het verleden de sleutel in handen. Zo is enkele jaren geleden de door de gemeenten uitgevoerde Algemene Bijstandwet omgevormd tot de activeringswet werk en bijstand (WWB) en kunnen gemeenten uit dien hoofde ook beschikken over een sub-

stantieel re-integratiebudget. Uiteraard is de problematiek van langdurige werkloosheid niet alleen een economisch, maar ook een sociaal vraagstuk en vergt het naast bemiddelingsinspanningen ook flankerend voorwaarden-scheppend beleid.

Daarbij valt te denken aan, zoals ook de Brabantse SER stelt, het uitrollen van leer-werkomgevingsplekken, maar ook aan tal van andere zaken zoals de verbetering van verkeer- en vervoersvoorzieningen, stimulering van etnisch ondernemerschap, afstemming met mantelzorg, kinderopvang en het afbreken van vooroordelen. Dat zijn allemaal zaken waarbij belangrijke accenten liggen op lokaal niveau en waar gemeenten ook een regiefunctie hebben. Er is kortom dus alle reden voor een nieuwe impuls voor lokaal arbeidsmarktbeleid dat in belangrijke mate is gericht op kansarme groepen en dat bestaat uit een combinatie van trajectbemiddelingsactiviteiten en op

de lokale situatie toegesneden flankerend voorwaarden-scheppend beleid. Zoals de VROM-Raad recentelijk mooi heeft laten zien, zou het niet onverstandig zijn het lokale arbeidsmarktbeleid daarbij in te kaderen in een veelbelovend perspectief van sociale stijging en sociale vernieuwing op lokaal niveau. Daarin wordt de stad of het lokale niveau gezien als een stijgingsladder waarlangs stedelingen zich door middel van kleine stapjes kunnen ontwikkelen in de sfeer van onderwijs, werkgelegenheid, wonen en vrije tijd. Niet alleen kansarmen zullen daarvan profiteren, maar ook de lokale middengroepen en dus uiteindelijk de gehele lokale economie.

Erik de Gier

De auteur is directeur van het ITS en hoogleraar comparatief arbeidsmarktbeleid aan de Radboud Universiteit Nijmegen.